

Deze nota wordt met een Kamerbrief meegestuurd: **Ja**

Aan

Staatssecretaris LMZ

Deadline: 16 december
2024

TER BESLISSING

**Directoraat Generaal
Langdurige Zorg**
Directie Langdurige Zorg
Afdeling 1

Ongesteld door

nota

Stand van zaken palliatieve zorg

Datum

2 december 2024

Zaaknummer

4016957-1076178-LZ

Bijlage(n)

Kamerbrief + 5 bijlagen

1. Aanleiding

De stand van zakenbrief palliatieve zorg dient, conform toezegging aan de Tweede Kamer (TK), vóór het kerstreces 2024 aan de Kamer te worden gestuurd.

2. Geadviseerd besluit

Ik adviseer u indien akkoord de Kamerbrief te ondertekenen en samen met de vijf bijlagen te (laten) versturen.

3. Kernpunten

De brief met bijlagen bevat de volgende onderwerpen:

- De door het RIVM uitgevoerde Toekomstverkenning palliatieve zorg 2050.
- De uitvoering van de motie Hermans/Paulusma over 'verkennen of en hoe palliatieve - en levenseindezorg een structurele plek kan krijgen binnen bestaande zorgopleidingen'.
- De door een externe partij uitgevoerde tussenevaluatie van het Nationaal Programma Palliatieve Zorg II.
- De tussentijdse zelfevaluatie van het ZonMw programma Palliatie II.
- Het rapport Onderzoek hospicecapaciteit dat in het kader van het NPPZ II is uitgevoerd (update).
- De nog openstaande vragen uit het schriftelijke overleg van 22 oktober 2024.
- Het onderzoek dat is uitgevoerd voor het Integraal Kankercentrum Nederland (IKN) in samenwerking met het LUMC.

4. Toelichting

a. Draagvlak politiek

- Hoofdlijnenakkoord (mei 2024): "Om de samenwerking tussen alle zorg- en hulpverleners in de laatste levensfase te borgen, wordt bezien hoe in de verschillende zorgwetten het recht op palliatieve en terminale zorg kan worden geborgd."
- Op 4 juni 2024 is de motie Hermans/Paulusma door de TK aangenomen die vraagt: "te verkennen of en hoe binnen de bestaande zorgopleidingen en scholing palliatieve- en levenseindezorg een structurele plek kan krijgen."
- Op 6 juni 2024 is de Commissiebrief 'Verankeren van de palliatieve fase in alle zorgwetten' naar de Tweede Kamer gestuurd.
- Regeerprogramma (juli 2024):

- “(…) leidraad vakmanschap en werkplezier (…) Hierbij gaat het kabinet in op de bekostiging van de verschillende opleidingsvormen, waaronder medische vervolgopleidingen en bij- en nascholing, bijvoorbeeld voor palliatieve zorg.”
- “Ondanks dat er al langer breed politiek draagvlak is om stervenden zelf te laten beslissen over waar ze willen overlijden, schuurt dat nog steeds met de praktijk. Palliatieve en terminale zorg moeten een vanzelfsprekend onderdeel worden van reguliere zorg. Het kabinet onderzoekt welke aanpassingen hiervoor nodig zijn in de verschillende zorgwetten.”
- Op 22 oktober 2024 zijn de antwoorden op de vragen van het Schriftelijk Overleg palliatieve zorg en stervensbegeleiding naar de TK gestuurd.
- Op 27 november 2024 vond het plenaire debat palliatieve zorg en stervensbegeleiding plaats.

Datum

2 december 2024

Kenmerk

4016957-1076178-LZ

b. Draagvlak maatschappelijk en eenduidige communicatie

De vraag naar palliatieve zorg zal toenemen en wordt complexer, door de toenemende vergrijzing, toenemende personeelstekorten in de zorg, digitalisering en andere technologische vernieuwing in de zorg, en de groeiende diversiteit in de samenleving.

Op 12 oktober jl. is de publiekscampagne 'Leven tot het laatst' gestart, deze loopt tot het einde van dit jaar. In oktober is ook de jaarlijkse 'week van de palliatieve zorg' geïntroduceerd. De komende twee jaar zal de campagne worden herhaald.

c. Financiële en personele gevolgen

Uitvoering van de voornemens zoals in de brief benoemd past binnen de beschikbare budgetten.

d. Juridische aspecten haalbaarheid

Geen.

e. Afstemming (intern, interdepartementaal en met veldpartijen)

Ministerie OCW, PZNL, ZonMw, NZa, directie Z, directie PZo, directie CZ, directie MEVA, directie FEZ, directie PZo.

f. Gevolgen administratieve lasten

Niet van toepassing.

g. Toezeggingen

De toezeggingen die zijn gedaan tijdens het debat palliatieve zorg en stervensbegeleiding van 27 november jl. worden met deze Kamerbrief afgedaan:

- De toezegging over de motie Hermans/Paulusma (de verkenning die is gedaan naar aanleiding van de motie opleidingen, wat er is opgehaald, waar het knelt, maar ook waar de aangrijpingspunten zijn en welk vervolg eraan wordt gegeven).
- Ook de toezeggingen aan Kamerlid Paulusma (D66) over aandacht voor bij- en nascholingen en de versnippering van het scholingsaanbod worden met deze Kamerbrief afgedaan.
- Evenals de toezegging aan Kamerlid Dobbe (SP) om in te gaan op het onderzoek van het LUMC.
- Verder is voldaan aan de motie van de leden Hermans (VVD) en Paulusma (D66) over palliatieve zorg in opleidingen en bij- en nascholingen.

Nieuwe toezegging is dat de TK zal worden geïnformeerd over de uitkomsten van de werkconferentie opleidingen (te houden in voorjaar 2025).

Datum
2 december 2024

Kenmerk
4016957-1076178-LZ

h. Fraudetoets
Niet van toepassing.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Tot personen herleidbare informatie in de colofon is onleesbaar gemaakt wegens bescherming van de persoonlijke levenssfeer.